

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קב.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי פ"ג מהל
סמג לעומת עשור הל' ז
סמג לאוין סט טו"ש"ע א"ח
ס"י מריב סקיף ב:
כד ב מיי פ"א מהל
חמץ הל' א ופ"י
מהלכות מבלות אסורות
הלכה טן סמג לאוין עו:
כה ג מיי פ"ו מהל חמץ
ומה הל' ו טו"ש"ע
א"ח ס"י תפא סקיף ד:
כו ד מיי פ"ג מהל שאל
אבות הטומאות הלכה
':

תורה אור השלם

1. כי פל אכל חלב מן
הבהמה אשר יקריב
ממנה אשה ליי ונברכה
הנפש האכלת ממנה:
ויקרא ז כה
2. לא תאכל עֵלְיו חֶמֶץ
שבעת ימים תאכל עֵלְיו
מצות לחם עני פי
בחוץ יקצת מארץ
מצרים למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים
בל ימי ימיך:
- דברים טז ג
שבעת ימים מצות
תאכלו אך ביום הראשון
תשביטו שאר מבתיכם
פי כל אבל חמץ ונברכה
הנפש הזוא משראל
מיזם הראשון עד יום
השביעי:
שמות כ טו
4. וכל נפש אשר תאכל
גבלה וטרפה באוהר
ויגר וכבש בגדי ורחץ
במים וטמא עד יקָרֵב
יקָרֵב: ויקרא יז טו

לעני רש"י

גליי"א. לחה.
פונדיר"ל"א. שמרם,
משקע.
פונדיר"א. להמיס.

שיטה מקובצת

אן אלא דא דקריש
מאי איריא: בן אמר רבא
פירא: ג לחם עני אמר
רחמנא והאי כיון דפיריה
לאו לחם הוא אלא אם
חמץ: ז לא ציר משמ
שהוי מטבילין: ח קיפה
פירא דק טל כשר:
אן הקפה הקירשו ע"י
האור: ז כל הנפש אשר
תאכל גבלה וגו': ט און
בבהמה קאמרינן בבהמה
מיהא לא אישתרי אמאי
איצטרך קרא בחלב וליכא
למספן נפי מה לחמץ כו
דהא לר' יוסי הגלילי מותר
בהנאה ושמא האי נפש
אתא לדרשא אחריתי:

הוא עצמו יטמא טומאת אובדן. הוה מלי למימר יטמא טומאת
נבלות א"כ טומאת נבלות לא מטמא דליכא מילי טובא דמטמא
טומאת אוכלין ולא מטמא טומאת נבלות כדתנן (לעיל דף ק"ז): **השומט**
זהמה לעודד כוכבים ומפרכסת כו':

הקפה הרים ואבדו. הקפה זהמה
מיידי כדפרשינן בהקומץ
רבה (מנחות דף כה.) אבל צאור לא
דדס שצטלו אינו עובר עליו:
לרבות השותה. ואל"מ ולמה לי
קרא הא שמיה הויא

ככלל אכילה (כדדרשי' צ"פ) לשבועות
(דף כג.) מדמכיוז ואכלת לפני וגו'
מעשר דגנך מירושך וקרי מירוש
אכילה וי"ל דהתם צמילי דשמיא כגון
יין ושמן והכא צמילי דכר אכילה
דממילי להו' ושמי להו': **לחם עני**
אמר רחמנא. הוה מלי למימר נמי
אכילה כמיוז ביה: **אלא אם חמץ**
הוא ענוש כרת הא אבילה כתיב ביה.
אע"ג דהוא אסור בהנאה הגתת חמץ לית
ביה כרת אלא לאו: **חמץ לא**
אתי מיינה שבן לא היתה לו שעת
הבושר. ואל"מ חלב נמי הוה לו שעת
הכוסר כשהיה צמעי אמו דלפילו רבי
יוחנן דאמר (לעיל דף עה.) תלש חלב
מזן ט' חי דחדשים גרמי צזן ח' מודה
יש לומר דחמץ כמו שהוא עתה הימה
לו שעת הכוסר ושז' לא נשתמה אצל
חלב אחר שילא לאורי העולם לא
היתה לו שעת הכוסר ליהמר:

חלב לא אתי מיינה שלא הותר
מבדלו. הקשה הר"ר שמואל
מוורדון לר' יוסי דלא חייש להא פירכא
בפסוקים (דף כג.) וחשיב חלב לא הותר
מכללו דקאמר רבני יוסי הגלילי און
בזהמה קאמרינן בזהמה מיהא לא
אשתרי ז' וליכא למספך נמי מה לחמץ
שכן אסור בהנאה דהא לר' יוסי הגלילי
חמץ מותר בהנאה כדאמר התם וי"ל
דלרבי יוסי (הגלילין) ודאי אתא נפש
לדרשה אחריתי: **במה להנך שבן לא**
היתה לחם שעת הכוסר. דנכלה כמו
שהיא עתה מתה לא היה לה שעת
הכוסר א"כ מחיים היה בה אסור אכז
מן החי ואפילו למי"ד (לאון) לאכיריס
עומדת היה זה אסור שאינה זכוחסה):
ש שבן טומאתו במשחה. תימה דכלל
מקום מזכיר כעדשה וכלן

נקט משחו וכן צפרק השוחט והמעלה
(וזכיר דף ק"ז): דפרך לאו בחלב למה לי
כו' תיתי משלטים טומאין מה לשלטים
טומאין שכן מטמא כלל שהוא ומיהו כלל
הכי התם נראה דלא גרסינן ליה דלא
אצטרך להזכיר משחו גבי חלב דהא
חלב לא מטמא כלל וסופרים שצשו
משום דבתר הכי קאמר ולי משלטים
טהורים מה לשלטים טהורים שכן
אסורין בנמשהו פירוש משום צריה
וכתבו כמו כן גבי טמאים:
והא דתנן הטמאים כו'. דמינא
גרסינן דלוינה משנה:
ליכתוב

אמטניסין. דקמתי עצמות מצטרפין ועל כרחק משום שומר דהא יד
לא מצטרף אצל נימא לא הוה שומר ולא מצטרף דאין שומר על גבי
שומר: **שומא.** שומן שעל המרק: **אמר ליה אביי.** שומן למה
לי לאצטרופי דקמתי מצטרפין לטמא
צפמי עצמו לא ושומן אמאי לא אוכל
מעליא הוא: **חלב דקריש.** לחה

היוצאה מן הבשר שקורין גלייר"א:
ציר שעל גבי ירק. משקה היוצא מן
הירק. ל"א צירי שהיו מצטרפין מאלמן
צזיר: **מצטרפין לכוהבת.** ואע"ג דלא
קריש כיון דבהדי אוכל מיתבד אוכל
הוא: ומשני הסם. טעמא דיוה"כ לאו
משום אוכלא הוא דחי נמי לאו אוכלא
כיון דמיתבדא דעמיה מחייב דהא לא
טעונה כתיב (ויקרא כג) וזה לא
הטענה אצל הכא אוכל ומשקה אין
מצטרפין דהא לא שוו שיעוריהו.
ואע"ג דהתם נמי תנן (יומא דף עג.)
אכל ושתה אין מצטרפין ה"מ אכל
ושתה דקיס להו לרצנן דלא מיתבדא
דעמיה כתיב אצל ציר שע"ג ירק קיס
להו לרצנן דמיתבדא: קיפה.
פונדיר"ל"א דק שצבצר שזולל
ליסוד הקדרה שקורין פונדיר"ל"א:
סגלן. בצנפי נפשייהו ולא אכלי להו
אינשי: **הקפה.** הקרישו על גבי
האור: **לרזוס את השוסה.** מדמכיוז
(ויקרא ז) ונכרתה הנפש נפש משמע
כל דבר המיישב דעמו של אדם
ואפילו שותה כמו (בראשית כג) אם יש
את נפשכס שהיא לשון תאוה וקורת
רוח שהנפש נהנה ממנו: **המחה.**
המיכו לעוף טהור צאור שקורין
פונדיר"ל וגמשו מטמא בגדים אכית
הזלעיה: **המחה חמה.** וגמשו
טהור וטעמא מפרש לקמן: **ול נפש**
אשר תאכל נבלה וגו'. גבי נבלת עוף
טהור כתיב (ויקרא ז): **משלחן גבוה**
זכו. והיתרל משום גבוה הוא אצל
לגבי הדיוט לא אשכחן דהותר:
הטמאים. צשרלטים כתיב וה"ל
יתירל קא דריש: **ליגמר.** מתלב
וחמץ ונבלה דמייחו שלהם כמותס:

גליון הש"ס
גמ' תנן התם הקפה. עי
שבועות דף כג ע"א תוס'
ד"ה גמ' וז"ל: 'תוס' ד"ה
לרבות וכו' וכו' וכו'. עי
דה דף לב ע"א תוס' ד"ה
שמה:

גליון הש"ס

גמ' תנן התם הקפה. עי
שבועות דף כג ע"א תוס'
ד"ה גמ' וז"ל: 'תוס' ד"ה
לרבות וכו' וכו' וכו'. עי
דה דף לב ע"א תוס' ד"ה
שמה:

הנהגות מהר"ב רנשבורג

אן גמ' אפי' נימא נמי
הוה אבות הטומאות הל'
מהל' אבות הטומאות הל'
י"א וע"ש כתיב ודויק:

מוסף רש"י

פירמא. תליון וקדקת
הבשר השומט בשולי
קדישה (תבחים לה. וכו')
לעיל ק"ב. הקפה את
הדם. כמו קפלו הטומות
(מנחות כא.) חייב משום
סד או חלב (שם). המחזהו
וגמרו. חטוס לחס
דמן דקן קאמי. ואשמעין
דמינה אכילה לחיבו.
המחה. דקטטפיר"ר צלע"ו
שמתהו גמיס (פסחים
הה.) אין אדם יוצא
בה ידי חובתו. דלאו
דקן אכילה קאכיל ליה
(שם). המחזהו באור.
חלב נבלה שהמתהו צזור.
השתיכו צאור. טמא.
דעיינן אוכל לאוי הוא.
המחה בחמה טהור.
דפרטה טומאתו (מיד' ג).
הטמאים. אלה הטמאים
לס כל נבל השקר. ה"ל
יתירל (בבברות ז. וכו')
לעיל ק"ב. צירן. שומן
הזג (בבברות ז.). וקיפה.
קיסוקין צזיר וקפלות
צשזלי קדישה (שם וכו')
לעיל שם.

תניא נמי גבי חמץ כה"ג (המחהו וגמעו) באם חמץ הוא ענוש כרת' אים מצה
היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח בשלמא אם מצה היא אין אדם יוצא
בה ידי חובתו בפסח ז' לחם עוני אמר רחמנא והאי ז' לאו לחם עוני הוא אלא
אם חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיבא ביה אמר ריש לקיש אמר קרא ז' נפש
לרבות את השותה ותניא נמי גבי נבלת עוף טהור כה"ג (המחהו באור) נפש
בחמה טהור והוינן בה אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא ז' נפש
לרבות את השותה אי הכי בחמה נמי בחמה איסרוהי מסרח וצריכי דאי כתב
רחמנא חלב חמץ לא אתי מיינה שכן לא היתה לו שעת הכוסר נבלה לא אתי
מיינה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא חמץ חלב לא אתי מיינה שכן לא הותר
מכללו ונבלה לא אתיא מיינה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא בנבלה הנך
לא אתיא מיינה שכן מטמאה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתה הי תיתי
לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך מה להנך שכן ענוש כרת לא לכתוב
רחמנא בחמץ ותיתי מהנך מה להנך שכן לא היתה להן שעת הכוסר לא
לכתוב רחמנא בחלב ותיתי מהנך מה להנך שכן לא הותר מכללן תאמר
בחלב שהותר מכללו ומאי ניהו אילימא חלב בחמה לגבוה נבלה נמי אשתראי
מליקת עוף לגבוה ואלא חלב חיה להדיוט נבלה נמי אשתראי מליקת חמטאת
העוף לכהנים לעולם חלב חיה להדיוט ודקא קשיא לך כ' כהנים כהנים משלחן
גבוה קא זכו והא דתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבין וקיפה שלהן למה לי ליגמר
רחמנא הוה אמינא דיו לכא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כוית
רחמנא הוה אמינא דיו לכא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כוית
ולכתוב